

Mercedaris, 800è aniversari

Aquest mes de desembre finalitzen els actes de celebració dels 800 anys de la creació de l'orde de la Benaurada Verge Maria de la Mercè per la redempció dels captius, fundada pel barceloní Pere Nolasc i un grup de companys seus d'aquesta ciutat. És molt probable que, el 10 d'agost de 1218, Pere Nolasc no pogués arribar a pensar que després de 800 anys el seu compromís i els seus vots religiosos, als que s'hi afegí el denominat vot de sang, és a dir l'entrega de la seva pròpia vida si fos el cas, s'haurien estès pels cinc continents i haurien deixat una estela de màrtirs de l'orde mercedari i centenars de milers de persones rescatades en una obra social ingent, en pro de l'atenció i la reinserció dels presos; dels immigrants; dels més pobres i exclosos, fins a arribar als propis camps de refugiats i presons dels nostres dies.

Sant Pere Nolasc, fill de comerciants, va viure a través dels seus constants viatges l'opressió i l'esclavitud dels captius, així com la pobresa i la misèria de les famílies d'aquests, i va veure la necessitat de rescatar-los en la mesura de les seves possibilitats. Per això, quan va heretar l'important patrimoni familiar, el va destinar íntegrament a l'alliberació de captius. Un cop exhaurits els seus béns i els dels companys que el seguiren, varen començar a demanar almoines entre els feligresos de les esglésies de Barcelona, per tal de continuar amb l'orde redemp-

ALBERT BATLLE, JOSEP MARIA CARBONELL, MIRIAM DÍEZ, EUGENI GAY, DAVID JOU, JORDI LÓPEZ CAMPS, MARGARITA MAURI, JOSEP MIRÓ I ARDEVOL, MONTSERRAT SERRALLONGA I FRANCESC TORRALBA

tora, tot trobant una gran resposta.

Certament, el 10 d'agost de 1218 a la catedral de Barcelona, a l'altar erigit sobre la tomba de la màrtir Santa Eulàlia, l'aleshores bisbe de Barcelona, Bernat de Palou, canonitzà en presència del rei Jaume I, l'orde mercedari. Tant el bisbe, com el Rei foren considerats "patrons de l'orde" i respectivament donaren: el primer d'ells, l'hospital de Santa Eulàlia i per l'escut l'ense-

nascut a Londres el 1179 i un dels primers màrtirs de l'orde, mort a Alger el 1240, van dedicar les seves fortunes a la redempció de captius i ells mateixos van ser màrtirs. El 25 de maig de 1265, Maria de Cervelló, nascuda el 1230 al carrer Montcada número 1 de Barcelona, prenia l'hàbit de l'orde Mercedari i fundava la branca femenina d'aquest.

L'orde ràpidament s'estengué per tot el món i el seu escut mer-

cedari, s'han celebrat aquests 800 anys de compromís i entrega evangèlica dels religiosos i religioses mercedaris als principis inspiradors que propicià la canonització de l'orde. El 23 de setembre a la catedral de Barcelona i el 24 del mateix mes, a la basílica de Nostra Senyora de la Mercè, patrona de Barcelona, es van celebrar les eucaristies d'acció de gràcies i de renovació dels vots que un grup d'amics barcelonins van fer a la mateixa ciutat i a la mateixa seu fa 800 anys. Les arrels d'aquest orde devien ser profundes perquè l'arbre hagi viscut vuit segles de la cristiandat, en fidelitat al Crist i a la seva Església, compromesos amb els més pobres, desvalguts i oprimits de la terra.

L'actual mestre general de l'orde mercedari, Fr. Juan Carlos Saavedra, ha escrit en ocasió d'aquesta efemèride: "El mèrit de Nolasc va ser escoltar la crida de Déu, establir un diàleg amb la Mare del Redemptor i fundar la seva obra per inspiració divina amb el carisma de la redempció dels captius. Així va començar la història i així continua avui". I segueix: "Si estem disposats a ser homes i dones lliures per alliberar, anem aleshores en fraternitat i servei a l'encontre dels qui estan privats de llibertat i d'aquells qui es troben a la cruïlla de les diverses esclavituts modernes".

Aquesta obra mercedària és probablement la més gran aportació barcelonina a la humanitat on les virtuts de la caritat i la misericòrdia han estat viscudes fins al martiri i han compromès el pensament modern en pro dels drets humans universalment reconeguts a la Declaració Universal de 10 de desembre de 1948, de la que també celebrem el 70è aniversari.●

LIBERT TEIXIDÓ

Patrona de Barcelona. L'orde mercedari té un gran arrelament a la ciutat, on va ser fundat per sant Pere Nolasc

nya catedralícia de la Creu Blanca sobre el vermell de la sang; i el segon, donà l'escut del seu distintiu reial, és a dir, les quatre barres vermelles sobre el camp d'or. Precisament a l'hospital de Santa Eulàlia es dedicaren als més pobres entre els pobres i continuaren amb la seva tasca redemptora de captius.

Aviat personalitats com Sant Ramon Nonat o Sant Serapi,

cedari amb la creu de Sant Eulàlia i les quatre barres reials el trobem en pedra als seus primers convents estesos tant a Europa com als països americans. L'actual Universitat de Múrcia el llueix a la seva portada central.

Aquest any, des del mes de gener a Roma, on s'inaugurà l'any jubilar mercedari, fins al gener de 2019 a Lima, on es clausura-

PANORAMA

Memorial Pere Tena per a Piero Marini

El Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona ha atorgat el V Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica a monsenyor Piero Marini, arquebisbe titular de Martirano i president de la Comissió Pontifícia per als Congressos Eucarístics Internacionals. La distinció destaca el servei de Marini, de més de 50 anys, en l'aplicació de la renovació litúrgica impulsada pel Concili Vaticà II. La seva feina més reconeguda és com a mestre de les celebracions litúrgiques pontificies durant 20 anys. / Redacció

Surt l'autobiografia de Lluís Duch

Arriba a les llibreries *Sortida del laberint* (Fragmenta), de Lluís Duch, un mes després del traspàs del professor, antropòleg i monjo de Montserrat. L'any 2017, acceptant la proposta del doctor Joan Vergés, Lluís Duch va impartir unes lliçons de la Càtedra Ferrater Mora de la Universitat de Girona que li van servir per revisar la seva obra inserint-la en les circumstàncies biogràfiques que l'havien propiciat. I això va propiciar aquest llibre. / Redacció

Els jesuïtes estudiaran a fons possibles abusos

La Companyia de Jesús i els col·legis jesuïtes de Catalunya han fet una nota conjunta en què afirmen que han emprès "una investigació més sistemàtica dels possibles casos d'abusos sobre menors i conductes impròpies que en el passat -remuntant-nos fins els anys seixanta- hagin pogut succeir" als seus centres educatius. Reiteren el seu suport a les víctimes i posen a la seva disposició el correu: escoltar@fje.edu. / Redacció

DES DE LA DIÒCESI

Joan-Enric Vives

Ales portes del Nadal, acollim els versos punyents i tan contemporanis del jove Joan Salvat-Papasseit (1894-1924), "Sento el fred de la nit i la simbomba fosca... Demà posats a taula oblidarem els pobres -i tan pobres com som- Jesús ja serà nat. Ens mirarà un moment a l'hora de les postres i després de mirar-nos arrencarà a plorar". Expressa el retret i el dolor per una societat que veu créixer la indiferència al seu voltant, que s'ha tornat insensible, i que provoca el plor de Jesús, que podem entendre també com el plor de tots els pobres de la terra, per la insolidaritat dels seus germans. No ens podem permetre ser indiferents!

Si Jesús es féu infant, i va néixer pobre a Betlem; si patí a Egipte el destí de tants refugiats i emigrants; si fou perseguit i després ocupà un lloc "descentrat" de la història, a Natzaret (pot sortir res de bo de Natzaret?), si es deixà crucificar "per-

J.-E. VIVES, arquebisbe d'Urgell

què tinguéssim vida i vida abundant"... Això no reclama de nosaltres la seva imitació? No deu esperar de nosaltres que sapiguem servir-lo en la persona dels germans que ens necessiten, de tots els qui són el nostre "proïsme"? El Nadal és una crida humil però molt profunda, que cada any es renova, a ser fidels a la fraternitat.

Per això caldria vetllar en la nostra societat, marcada per la seva arrel cristiana, perquè tot i tots estiguem al servei dels pobres, per tal d'eradicar la pobresa. Avui amb recaptés i maratons per causes altruistes, col·lectes i solidaritat generosa de Càritas i de tantes oenagés, estem urgits a triar el camí de la justícia i de l'amor. No només per Nadal, certament, sinó que l'amor i la solidaritat han de ser l'opció preferencial dels cristians i de totes les persones "de bona voluntat" al llarg de tot l'any i de tota la vida. Hauríem de tendir a que la nostra societat fos una "comunitat d'amor" i ens hi ajudaria escoltar i posar en pràctica el missatge

Oblidarem els pobres?

de Jesús tan bellament expressat en la paràbola del bon Samarità (Lc 10,25-37), que el retrata a Ell, que va venir a salvar la humanitat que jeia prostrada al camí, davant la indiferència de molts; i hauria de poder ser el retrat de la nostra societat perquè posés els debils en primera línia i al centre de tot. Una vida compromesa amb el servei és la millor resposta a les situacions de necessitat i d'indigència. Una resposta que cerca mitjans i persones al servei dels qui ens necessiten. Una resposta competent, carregada d'humanitat, que no es quedi en moments puntuals, i que sigui donada per part de gent ben formada en els valors sòlids, que te-

El Nadal és una crida humil però molt profunda, que cada any es renova, a ser fidels a la fraternitat

nen conviccions, i sempre per tal d'aconseguir una societat més solidària i inclusiva, que es guï per la justícia.

Aquest diumenge i ja a punt de celebrar el Nadal, fem tot el possible amb les nostres aportacions grans o petites, i amb la nostra col·laboració, perquè l'ajuda solidària creixi i arribi als qui ens necessiten. Que l'amor i la solidaritat siguin la clara divisa de l'estil de viure del nostre país. Nadal ens hi convida i "la caritat de Crist ens hi urgeix" (2Co 5,14). Que suggeridors ressonen els darrers versos d'*El Poema de Nadal* de Josep M. de Sagarra (1894-1961) quan rebla que el Nadal "desperta en el cor aquell blau tendre que hem volgut escanyar i que no mor mai. Procurem ser una mica criatures, amorosint el baladreig raspós i diguem: "Glòria a Déu en les altures" amb aquell to que ho deien els pastors. I si tot l'any la mesquinesa ens fibla, i l'orgull de la nostra soledat, almenys aquesta nit, fem el possible per ser uns homes de bona voluntat!".